

Uw partner is niet voor niets uw partner

Koopt u als directeur-groootaandeelhouder uw pensioen in eigen beheer af of wilt u het omzetten naar een oudedagsverplichting? Dan zal uw ex-partner hiermee schriftelijk moeten instemmen.

Door Ramón Wernsen

Door afkoop van pensioen in eigen beheer of omzetting in een oudedagsverplichting (ODV) bestaat de kans dat uw (ex-)partner financieel benadeeld wordt en hiervoor gecompenseerd wil worden. ‘Immers, het recht van uw (ex-)partner op een deel van uw ouderdomspensioen en/of partnerpensioen vervalt hiermee. Er zijn situaties denkbaar dat uw (ex-)partner bij scheiding helemaal geen rechten heeft. Bijvoorbeeld als bij huwelijkse voorwaarden is bepaald dat bij scheiding geen aanspraak op voorwaardelijk ouderdoms- en bijzonder nabestaandenpensioen bestaat’, stelt Hans Swagten, pensioenspecialist bij Akkermans en partners. Desondanks zal uw partner volgens de wet toch schriftelijk moeten instemmen. Om iedere discussie met de Belastingdienst en/of uw (ex-)partner te voorkomen is het dan ook verstandig altijd schriftelijk toestemming te vragen. De kans bestaat dat uw (ex-)partner alleen wil instemmen bij voldoende compensatie. Dat kunt u op verschillende manieren regelen.

In de eerste plaats kunt u door het afsluiten van een overlijdensrisicoverzekering op uw leven het verlies van nabestaandenpensioen compenseren. Volgens Swagten is het hierbij aan te raden dat uw partner verzekeringnemer, premieverschuldigde en begunstigde is.

Hierdoor wordt erfbelasting voorkomen — uitgaande van huwelijkse voorwaarden.

Ook is het mogelijk een vaststellingsovereenkomst te sluiten, waarin wordt bepaald wat de omvang is van het verlies van uw partner. Zo kan worden afgesproken dat uw partner bij echtscheiding een deel van de ODV krijgt. De vraag is of het juridisch mogelijk is dit via een vaststellingsovereenkomst te doen. ‘De meningen verschillen hierover. Aanpassing van de huwelijkse voorwaarden is, mits juist uitgevoerd, de veiligste route’, aldus Erik Hertgers, associé bij het Nederlands Pensioenbureau.

Ook kunt u de huwelijkse voorwaarden zodanig aanpassen of op laten stellen dat uw partner bij echtscheiding recht heeft op een bepaald percentage van de ODV. Of er wordt afgesproken dat de partner recht heeft op een bepaalde uitkering. Hertgers: ‘Daarnaast kunnen aanvullen de of andere compensatiemaatregelen

Oplossing
In de huwelijkse voorwaarden kan worden geregeld dat uw partner bij scheiding recht heeft op een bepaald ODV-deel

ILLUSTRATIE: GARY WATERS/HH

worden afgesproken indien u gaat scheiden. Bij de berekening kan het in het verleden uitgekeerde dividend waar de partner van heeft geprofiteerd in acht worden genomen.’ Het is verstandig de notaris bij het gehele compensatietraject te betrekken.

Formulier Belastingdienst

Bij omzetting van het pensioen in eigen beheer of in een ODV moet naast toestemming van uw (ex-)partner eveneens worden aangegeven of er een regeling is getroffen in geval van scheiding. Ook moet het bewijs geleverd worden dat uw (ex-)partner hiermee heeft ingestemd. Dit alles kan geformaliseerd worden door het invullen en ondertekenen van een formulier van de Belastingdienst. Swagten vult aan: ‘Binnen een maand nadat u het pensioen hebt afgekocht of omgezet in een oudedagsverplichting moet dit formulier bij de Belastingdienst binnen zijn. Op het niet voldoen aan deze informatieplicht staan zware fiscale sancties.’

De ex-partner kan worden gecompenseerd door de pensioenrechten te converteren. Zo kunnen de geconverteerde pensioenrechten worden overgeheveld naar de nieuwe bv van de partner. Uw ex-partner mag kiezen wat nu met deze geconverteerde aanspraken moet worden gedaan: afkoop, ODV of laten zoals het is. Een andere mogelijkheid is via een vaststellingsovereenkomst de afspraken die zijn ge-

maakt in het echtscheidingsconvenant te wijzigen. U als dga krijgt de pensioenaanspraken en compenseert uw ex-partner door lijfrentekapitalen of een ander vermogensbestanddeel te geven. Bij lopende echtscheidingen waarbij de partners nog fiscaal partners zijn, kan een compensatie bestaande uit een bedrag ineens worden afgesproken en fiscaal worden verrekend. ‘Als de pensioenrechten (al) zijn geconverteerd en afgestort, hoeft de ex-partner geen instemming meer te verlenen voor afkoop en omzetting’, zegt Swagten.

Passende compensatie

De staatssecretaris heeft aangegeven dat wanneer u als dga voor een passende compensatie zorgt bij het verlies aan pensioenaanspraken er geen sprake van bevoordeling voor de partner zal zijn. Als gevolg daarvan is er geen sprake van een schenking.

Van een belastbare schenking is volgens de staatssecretaris geen sprake als u in algehele gemeenschap van goederen bent getrouwd. Dit kan anders liggen bij afspraken in het zicht van echtscheiding. ‘Met deze situatie wordt gelijkgesteld de situatie dat partners zijn gehuwd onder uitsluiting van iedere gemeenschap, maar met een wederkerig finaal verrekenbeding bij overlijden en echtscheiding, als ze in wettelijke gemeenschap van goederen zijn gehuwd of als in uw huwelijkse voorwaarden pensioenverrekening is uitgesloten. Ook in die situatie zal schenkbelasting niet aan de orde komen’, aldus Hertgers.

Om te voorkomen dat er te weinig of te veel wordt gecompenseerd moet de waarde van de pensioenaanspraken juist worden vastgesteld. Dit gebeurt door voor de waarde van de pensioenaanspraak uit te gaan van de waarde in het economisch verkeer. Deze waarde wordt gesteld op het bedrag dat bij een derde, bijvoorbeeld een verzekeraar, zou moeten worden gestort. Daarnaast kan ook het door de Belastingdienst gehanteerde rekenmodel van de Benaderde Marktwaaarde worden gebruikt. De uitkomst hiervan is de koop-som die bij een onafhankelijke verzekeringsmaatschappij gestort zou moeten worden om de pensioenverplichting onder te brengen. ‘Deze compensatie kan ook bestaan uit een voorwaardelijk recht. In de situatie van meerdere aandeelhouders zal er gecompenseerd moeten worden, omdat de waarde van de aandelen stijgt’, stelt Hertgers.

Stel dat uw (ex-)partner weigert in te stemmen, hoewel u een reëel bod doet. Dan kunt u de pensioenaanspraken premievrij voortzetten óf via de rechter afdwingen dat hij of zij mee moet tekenen.

Ramón Wernsen is financieel planner en publicist.